

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Veroniky Juříčkové a soudců Filipa Dienstbiera a Petra Šuránka v právní věci žalobce: **Ing. L. Č.**, zastoupený JUDr. Alfrédem Šrámkem, advokátem, sídlem Českobratrská 1403/2, Ostrava, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, sídlem Masarykova 427/31, Brno, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 5. 2022, č. j. 17268/22/5300-22443-712892, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 5. 2024, č. j. 22 Af 24/2022-97, o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Žalobce **je povinen** zaplatit soudní poplatek za rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku ve výši 1 000 Kč do tří dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Podanou kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti v záhlaví označenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání stěžovatele a potvrdil dodatečné platební výměry na daň z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) za zdaňovací období 3. čtvrtletí 2017 až 3. čtvrtletí 2019 a platební výměry na DPH za zdaňovací období 4. čtvrtletí 2019 až 2. čtvrtletí 2020 vydané Finančním úřadem pro Moravskoslezský kraj (dále jen „správce daně“) z důvodu zneužití práva. Stěžovatel ekonomickou činnost (obchodování s elektronickými cigaretami) opakovaně převáděl na velké množství společností. K převodu došlo vždy, jakmile se konkrétní společnost z důvodu dosažení obratu stala plátcem DPH, čímž se stěžovatel vyhýbal úhradě DPH z uskutečněných zdanitelných plnění.

[2] V samostatném podání ze dne 24. 9. 2024 stěžovatel navrhl přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Uvedl, že správce daně podal u Okresního soudu v Karvině žalobu, kterou se domáhal vydání rozsudku na určení, že převod vlastnického práva k nemovitým věcem ve vlastnictví stěžovatele na Lubomírův rodinný nadační fond (dále

jen „nadační fond“) je vůči správci daně neúčinný, eventuálně že převod vlastnického práva k nemovitostem byl neplatný. Okresní soud rozsudkem ze dne 23. 1. 2024, č. j. 26 C 206/2023-219, žalobě vyhověl. Proti tomuto rozsudku podal nadační fond odvolání, o kterém krajský soud doposud nerozhodl. Stěžovatel proto požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, aby nedošlo k tomu, že by krajský soud rozhodl o odvolání nadačního fondu dříve, než by Nejvyšší správní soud v nynější věci posoudil kasační stížnost stěžovatele. Pokud by byl správce daně v civilním řízení úspěšný, mohl by přistoupit ke zpeněžení majetku. To by dle stěžovatele představovalo nezvratný krok, kterému může zabránit jen přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Přiznáním odkladného účinku také nevznikne žádná újma třetím osobám ani nebude ohrožen veřejný zájem.

[3] Žalovaný ve vyjádření k návrhu nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Poukázal na to, že stěžovatel neuvedl takové důvody, které by měly vést k přiznání odkladného účinku. Návrh spočívá v obavě stěžovatele, že by mohl být potvrzen jako vlastník nemovitých věcí, které se pokoušel převést na nadační fond. Stěžovatel by se tak stal daňovým dlužníkem vlastním majetek, který by mohl být postižen exekucí. Případné zpeněžení nemovitých věcí je však do skončení civilního řízení ryze spekulativní úvahou. I kdyby správce daně v budoucnu započal činit kroky ke zpeněžení nemovitých věcí, má stěžovatel k dispozici prostředky, které by mohl v exekučním řízení využít k ochraně svých práv.

[4] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení podaného návrhu a dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nejsou v daném případě naplněny.

[5] Podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), *kasační stížnost nemá odkladný účinek; Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně.*

[6] Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[7] Z citovaných ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je ve smyslu § 73 odst. 2 s. ř. s. podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by pro stěžovatele znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Nezbytnou podmínkou pro přiznání odkladného účinku je splnění povinnosti stěžovatele tvrdit a prokázat vznik újmy (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 2. 2012, č. j. 1 As 27/2012-32). Od stěžovatele, který žádá o přiznání odkladného účinku, se tak především očekává dostatečně konkrétní a individualizované tvrzení o tom,

pokračování

že mu v důsledku napadeného rozhodnutí vznikne nepoměrně větší újma, než jaká by vznikla jiným osobám, a vysvětlení, v čem konkrétně tato újma spočívá, včetně uvedení jejího rozsahu. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit tomu, že negativní následek, jehož se stěžovatel v souvislosti s rozsudkem krajského soudu obává, by pro něj byl zásadním zásahem. Vedle výše uvedeného tíží stěžovatele též důkazní břemeno k tvrzením uplatněným v návrhu. K jeho unesení je nutno, aby stěžovatel svá tvrzení, jimiž odůvodňuje návrh na přiznání odkladného účinku, také řádně doložil (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2015, č. j. 2 As 218/2015-50).

[9] Nejvyšší správní soud dále uvádí, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není zrušeno. Odkladný účinek má proto charakter výjimky z pravidla, že žaloba či kasační stížnost odkladný účinek nemají, a měl by být přiznáván pouze v případech, které takový postup svou specifickou povahou odůvodňují. Je-li přiznání odkladného účinku výjimkou, znamená to (mimo jiné), že újma, která má hrozit žadateli o jeho přiznání, nesmí být vzhledem k jeho poměrům bagatelní, nýbrž naopak významná, tedy taková, která opravňuje, aby v konkrétním případě pravidlo, že žaloba, resp. kasační stížnost, odkladný účinek mít nemá, nebylo výjimečně uplatněno (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014-58, č. 3270/2015 Sb. NSS, a jemu předcházející usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 5. 2014, č. j. 6 Afs 73/2014-56).

[10] Stěžovatel v posuzovaném případě spatřuje tvrzenou újmu v hrozbě pozbytí vlastnického práva k nemovitým věcem (jakmile dojde k pravomocnému rozhodnutí v civilním řízení), a sice v důsledku přistoupení správce daně k exekuci prodejem nemovitých věcí. Tato okolnost však dle Nejvyššího správního soudu v souzené věci neodůvodňuje přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti. Zákonodárce vyhradil přiznání odkladného účinku výjimečným případům, přičemž skutečnost, že kasační stížnosti podané ve věci vyměření či doměření daně správcem daně nebyl odkladný účinek přiznán ze zákona, není samoúčelná (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 3. 2020, č. j. 5 Afs 50/2020-32).

[11] Nejvyšší správní soud uvádí, že vedené civilní řízení nepředstavuje okolnost, která by zakládala přímou újmu stěžovatele. Jak přilehavě uvedl žalovaný ve vyjádření, výsledkem civilního řízení je určení, kdo je vlastníkem dotčených nemovitých věcí. Ani skutečnost, že jako vlastník nemovitých věcí bude určen stěžovatel, jeho újmu nezakládá. Újmu by mohl založit až exekuční postih nemovitých věcí. V takovém případě však ochranu stěžovali primárně poskytuje zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, případně následná žaloba směřující proti rozhodnutí vydanému ve vymáhacím řízení (např. proti exekučnímu příkazu), nikoli však v řízení o žalobě proti (dodatečným) platebním výměřům. Jak Nejvyšší správní soud vyslovil již v usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2019, č. j. 1 Afs 271/2016-53, č. 3873/2019 Sb. NSS, soudní ochranu proti zásahu do veřejných subjektivních práv, způsobenému vedením daňové exekuce, poskytuje především žaloba proti exekučnímu příkazu, proti kterému je možno se bránit přímo správní žalobou (viz rovněž usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 9. 2021, č. j. 6 Afs 247/2021-23).

[12] Pokud se jedná o ochranu podle daňového řádu, platí dle § 181 odst. 1 tohoto zákona, že správce daně může *daňovou exekuci na návrh dlužníka nebo z moci úřední částečně nebo zcela odložit, zejména šetří-li se skutečnosti rozhodné pro zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce ze soupisu věcí nebo podmínky pro posečkáání úhrady nedoplatku*. Byl-li by tedy později (dodatečný) platební výměr jako exekuční titul v důsledku soudního přezkumu zrušen, pozbylo by vedení daňové exekuce předmět. Na takovou situaci výslovně pamatují § 181 odst. 2 písm. a) a b) daňového řádu, dle kterých správce daně na návrh příjemce exekučního příkazu nebo z moci úřední daňovou exekuci zcela nebo zčásti zastaví, pokud pro její nařízení nebyly splněny zákonné podmínky nebo odpadl důvod, pro který byla daňová exekuce nařízena. V takovém případě by stěžovateli náležel úrok z nezákonně vedené daňové exekuce ve výši dvojnásobku úroku z prodlení dle § 254 odst. 5 daňového řádu.

[13] Lze tedy shrnout, že toto řízení, v němž Nejvyšší správní soud přezkoumává rozsudek krajského soudu ve věci doměření (vyměření) daně, nezpůsobuje stěžovateli tvrzenou újmu odůvodňující přiznání odkladného účinku, resp. stěžovatel v tomto směru svou argumentaci nevedl. Nejvyšší správní soud přesto nad rámec nezbytného odůvodnění doplňuje, že každé daňové rozhodnutí, které stanoví vyšší daňovou povinnost, než jakou původně tvrdil daňový subjekt, je z podstaty věci negativním zásahem do majetkové sféry daného subjektu. Sama tato okolnost však k přiznání odkladného účinku nepostačuje (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 8. 2023, č. j. 6 Afs 203/2023-33).

[14] V posuzované věci tedy nebyla naplněna základní podmínka pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti, kterou je vznik nepoměrně větší újmy na straně stěžovatele, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám; a ani Nejvyšší správní soud okolnosti, které by svědčily o tom, že situace stěžovatele patří právě mezi ty ojedinělé případy, pro které je institut odkladného účinku kasační stížnosti vyhrazen, nezjistil. Z tohoto důvodu se již nezabýval naplněním další podmínky týkající se rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[15] Nejvyšší správní soud proto návrhu stěžovatele nevyhověl a kasační stížnosti odkladný účinek podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. nepřiznal.

[16] Nejvyšší správní soud doplňuje, že z rozhodnutí o přiznání či nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoli závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005-76, č. 1072/2007 Sb. NSS).

[17] Výrokem II tohoto usnesení Nejvyšší správní soud uložil stěžovateli zaplatit soudní poplatek. Povinnost zaplatit soudní poplatek v souvislosti s návrhem na přiznání odkladného účinku vzniká až rozhodnutím soudu o tomto návrhu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 6. 2024, č. j. 9 As 270/2023-21, č. 4616/2024 Sb. NSS) a poplatek je splatný do tří dnů od právní moci tohoto rozhodnutí (§ 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Podle položky č. 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou uvedeného zákona, činí výše soudního poplatku 1 000 Kč.

pokračování

[18] Soudní poplatek lze zaplatit bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol**, který byl přidělen pro identifikaci platby, je: **1060319324**.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. října 2024

Mgr. Ing. Veronika Juříčková
předsedkyně senátu